

GLOSSARY of the European Convention on Human Rights

SÖZLÜK Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Üzerine

English-Turkish
Turkish-English

İngilizce-Türkçe
Türkçe-İngilizce

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

GLOSSARY
of the European Convention
on Human Rights

SÖZLÜK
Avrupa İnsan Hakları
Sözleşmesi Üzerine

English-Turkish
İngilizce-Türkçe

Turkish-English
Türkçe-İngilizce

All requests concerning the reproduction or translation of all or part of this document should be addressed to the Directorate of Communication (F-67075 Strasbourg Cedex or publishing@coe.int). All other correspondence concerning this document should be addressed to the Secretariat of the Directorate General Human Rights and Rule of Law.

Cover and layout: Document and Publications Production Department (SPDP), Council of Europe

© Council of Europe, April 2017
Printed at the Council of Europe

English-Turkish

A

abduction	insan kaçırma
abolition of the death penalty	ölüm cezasının kaldırılması
absence of a public hearing	duruşmanın alenî yapılmaması
absence of intention to pursue petition	davayı takip etme niyetinin yokluğu
absence of right to compensation	zararı tazmin hakkının olmaması
absentia [in]	absentia [in]/gıyabında
absolute rights	mutlak haklar
absolutely necessary	mutlak biçimde zorunlu
abuse of the right of petition	dilekçe hakkının kötüye kullanılması
access to court	mahkemeye erişim
access to information	bilgiye/habere erişim
access to relevant files	ilgili dosyalara erişim
accessibility	erişilebilirlik
acquittal at first instance	ilk derece mahkemesinde beraat
actio popularis	actio popularis
action for damages	uğranılan zarar için dava açmak
adequate facilities	yeterli kolaylıklar
adequate time	yeterli zaman
adjourn the case	davayı ertelemek
administrative detention	idari tutukluluk
administrative practice	idari uygulama
administrative proceedings	idari davalar
admissibility criteria	kabul edilirlilik kriteri
admissible/ility/decision	kabul edilir/lik/kararı
admit (evidence)	kabul etmek (delil)
adoption of a judgment	(mahkemenin) bir kararı vermesi/kabulü
adversarial trial/adversarial hearing	çekişmeli yargı
after conviction	mahkumiyet sonrası
age of criminal responsibility	cezaî sorumluluk yaşı
aim	amaç
alcoholics	alkolikler
alienate	temlik
aliens	yabancılar
allegation	iddia, itham, isnat
allocate	tahsis etmek, dağıtmak, pay etmek

allowance
alternative civil service
anonymous petition
appeal on a point of law
appellant
applicability
applicable provisions
applicant
applicant State party
application for release from detention
apprehension
arbitrariness
arbitrary action
arbitrary arrest/detention
arbitrary deprivation of liberty
arguable claim
arrest
arrest warrant
assault
asylum seeker
award compensation/damages

harcırah/tazminat
alternatif sivil hizmet
isimsiz dilekçe
yasal bir sorun temelinde temyiz
temyiz eden/temyize giden
uygulanabilirlik
uygulanabilir hükümler
başvuran
başvuran taraf devlet
tutukluluğun sona ermesi için başvuru
tutuklama/ yakalama
keyfi/haksız eylem/işlem/keyfilik
keyfi hareket/eylem/işlem
keyfi yakalama/tutuklama
özgürlüğün keyfi biçimde kısıtlanması
savunulabilir iddia (belli delillerle)
yakalama, tutuklama
tutuklama emri
saldırı
sığınmacı
tazminat vermek/tazminata hükmetmek

B

bailiff
bankruptcy
biased
bill of indictment
binding judgment
bringing before competent authority
bringing before competent legal authority
brought promptly before judge or other officer authorised by law to exercise judicial power

icra memuru/mübaşir
iflas
tarafı
iddianame
bağlayıcı karar
yetkili makama sunmak
yetkili yasal makama sunmak
derhal yargıç veya yargı yetkisi kullanmaya kanunen yetkili başka bir memur önüne getirilmiş/çıkarılmış

C

capital punishment	ölüm cezası
case	dava
case-law	içtihat hukuku
case-law (=jurisprudence)	içtihat/ emsal karar
cassation appeal	temyiz
causal link	illiyet bağı
change religion or belief	din veya inanç değiştirmek
charged with criminal offence	suç ile itham edilmiş
charges	masraflar
child born out of wedlock	evlilik dışı doğmuş çocuk
choice of the legislature	yasama organının seçimi
circumstances of the case	dava konusu olayın koşulları
civil proceedings	hukuk davaları
civil rights and obligations	medenî hak ve yükümlülükler
civil service	memuriyet
civilian substitute service	ikame sivil hizmet (askerlik yerine)
claim	dava etmek
coercion (administrative)	(idari) baskı
collective complaint	toplu şikayet/toplu dava
collective exercise of freedom of expression	ifade özgürlüğünün toplu kullanımı
collective punishment	toplu ceza
commit an offence	suç işlemek
Committee of Ministers	Bakanlar Kurulu
common ground	ortak zemin
comparable situation	karşılaştırılabilir durum
compatibility with the Convention	Sözleşme'ye uygunluk
compensation	tazminat
competent court	yetkili mahkeme
competent legal authority	yetkili yasal makam
complaint	şikâyet/dava
composition	yapı, oluşum
compulsory	zorunlu
compulsory labour	angarya
concurring opinion	uyuşan/mutabık görüş
conditional release	şartlı tahliye
conditions of detention	tutukluluk koşulları

conduct of the proceeding
confidentiality
conscientious objection
conscientious objector
constitute
constitutional proceedings
constitutionality
continued detention
continued examination not justified
continuing situation
control of use of property
conviction
convincingly demonstrate
costs and expenses
Court holds ...
court of appeal
criminal charge
criminal offence
criminal proceedings
custody of children
custody record
custody suite

işlemlerin/davanın yürütülmesi
gizlilik
vicdanî ret
vicdanî retçi
teşkil etmek, oluşturmak
anayasal yargı
anayasallık
devam eden tutukluluk
incelemenin gerekçesiz şekilde uzatılması
süregiden durum
mülkün kullanımının denetlenmesi
mahkûmiyet
ikna edici şekilde göstermek/kanıtlamak
masraf ve giderler
Mahkeme, ... karar verir
istinaf mahkemesi
suç isnadı
suç
cezaî davalar
çocukların vesayeti
nezarethane kayıt defteri
nezarethane odası

D

date of lodging of a complaint
death penalty
decision
defamation
default interest
defence from unlawful violence

defence through legal assistance
defend in person
defendant state party
degrading punishment
degrading treatment
delays in payment of compensation for
expropriation
delays in the proceedings

şikâyet tarihi
ölüm cezası
karar
hakaret
temerrüt faizi/gecikme faizi
hukuka aykırı şiddetten sakinme/koru(n)
ma
adli yardım yoluyla savunma
bizzat veya vekilsiz savunma yapmak
davalı taraf devlet
aşağılayıcı ceza
aşağılayıcı muamele
kamulaştırma bedelinin ödenmesindeki
gecikmeler
yargılama usulündeki gecikmeler

deliver a judgment
democratic society
demonstration
denial of access to lawyer
deprivation of liberty
deprivation of possession
deprivation of property
derogable rights and freedoms
derogation

derogation in time of war or other
public emergency

destruction of possessions and home
detention on remand
determine
determination
diligence
diplomatic assurances
directly imputable to the local
authorities
disability pension
(forced) disappearance
disciplinary proceedings
disclosure of identity
discrimination
dismissal
dismissal from civil service
dismissal of appeal on points of law
dispute
dissemination
dissenting opinion
dissolution (of an association, political
party, etc.)
documentary evidence
domestic legislation
double jeopardy

hüküm vermek
demokratik toplum
gösteri
avukata erişimin reddi
özgürlükten yoksun bırakmak
malvarlığından yoksun bırakmak
mülkiyetten yoksun bırakmak
sınırlanabilen hak ve özgürlükler
önceden belirlenmiş koşullar
çerçevesinde bir hakkın kullanımına
getirilen geçici sınırlama
savaş zamanında veya diğer olağanüstü
hallerde önceden belirlenmiş koşullar
çerçevesinde bir hakkın kullanımına
getirilen geçici sınırlama
eşyanın ve evin tahribi
tutukluluk
belirlemek
mahkeme kararı
itina,özen
diplomatik güvence
yerel makamlara doğrudan isnat
edilebilir
sakatlık ödeneği/maluliyet ödeneği
zorla kaybetme
disiplin soruşturması
kimliğin ifşası
ayırımçılık
azil/işten çıkarma
memuriyetten çıkarma
temyiz usulü açıdan reddi
uyuşmazlık/ihtilaf
yayımla/yayım
karşı oy yazısı/muhalefet şerhi
fesih (şirketin, siyasi partinin vb.)
yazılı delil
iç hukuk
aynı suçtan ikinci kere mahkemeye
çıkarılmak/aynı suçtan tekrar ceza
kovuşturması yapılması

drug addicts
duties and responsibilities
duty solicitor

uyuşturucu bağımlıları
görevler ve sorumluluklar
devletçe re'sen atanan avukat

E

educational supervision
effect lawful arrest
effective access to a court
effective domestic remedy
effective remedy
effectiveness of investigation into ...
elections by secret ballot
enforceable judicial decision
enforced disappearance
enforcement proceedings
engagements undertaken by parties
environment
equality before the law
equality of arms
equitable basis
established by law
examination of the appeal
examination of circumstances
examination of witnesses
examine all the facts arguing for or
against
examine the second set of proceedings
excessive length of proceedings
exclusion of press

exclusion of public

execution
exemption from exhaustion of domestic
remedies
exercise the jurisdiction
exhaust domestic remedies
exhaustion of domestic remedies
expel

eğitici denetim
hukuka uygun tutuklama yapmak
mahkemeye etkili erişim
etkili iç hukuk yolu
etkili yol
kovuşturmanın etkililiği
gizli oylamayla yapılan seçimler
icraya konulabilir hukukî karar
zorla kaybetme
icra usulleri
tarafarca üstlenilen hususlar
çevre
kanun önünde eşitlik
silahların eşitliği
hakkaniyet temeli
yasa ile kurulmuş
itiraz başvurusunun incelenmesi
(olay) koşullarının gözden geçirilmesi
tanıkların sorgulanması
lehi ve aleyhindeki tüm olguları
incelemek
ikinci davanın incelenmesi
davanın ölçüsüz uzunluğu
basının (duruşma salonundan) dışarı
çıkartılması
halkın (duruşma salonundan) dışarı
çıkartılması
infaz
iç hukuk yollarının tüketilmesinden
muafiyet
yargılama yetkisinin kullanılması
iç hukuk yollarını tüketmek
iç hukuk yollarının tüketilmesi
sınır dışı etmek

expiry of time-limit
expropriation
expulsion
extend the detention on remand
extensive
extent strictly required by situation

extradition
extraterritorial jurisdiction

tanınan sürenin dolması
kamulaştırma/istimlak
sınır dışı etme
tutukluluk hâlini uzatmak
kapsamlı/şûmullü
durumun kesin biçimde gerektirdiği
kapsam
(suçlunun) iade(si)
bölge dışı yargı yetkisi

F

fair hearing
fair trial
fairness of proceedings
family life
feeling of fear, anguish and inferiority
final domestic decision
forced evacuation
forced labour
forensic expert
foreseeability
form/join trade unions
found a family
free assistance of an interpreter
free elections
free legal assistance
freedom of association
freedom of conscience
freedom of correspondence
freedom of expression
freedom of movement
freedom of opinion
freedom of peaceful assembly

freedom of religion
freedom of the press
freedom of thought
freedom to choose a place of residence
freedom to impart ideas

adil yargılama
adil yargılama
yargılamanın adilliği
aile hayatı
korku, ıstırap ve aşağılık duygusu
son iç hukuk kararı
zorunlu tahliye
angarya/zorla çalıştırma
adli uzman
öngörülebilirlik
sendika kurmak/sendikaya katılmak
bir aile kurmak
bir çevirmenin ücretsiz yardımı
serbest seçimler
ücretsiz hukukî yardım
dernek kurma özgürlüğü
vicdan özgürlüğü
haberleşme özgürlüğü
ifade özgürlüğü
dolaşım özgürlüğü
fikir özgürlüğü
şiddet içermeyen nitelikte/barışçı
toplantı özgürlüğü
din özgürlüğü
basın özgürlüğü
düşünce özgürlüğü
ikametgâh seçme özgürlüğü
fikirleri yayma özgürlüğü

freedom to impart information
freedom to manifest religion
freedom to receive ideas
freedom to receive information
friendly settlement
fundamental defect in proceedings
fundamental freedoms
fundamental values of a democratic society

bilgiyi/haberi yayma özgürlüğü
dinini açığa vurma özgürlüğü
fikirleri alma özgürlüğü
bilgi/haber alma özgürlüğü
dostane çözüm
muhakemede (esaslı) hata/eksiklik
temel özgürlükler
demokratik toplumun temel değerleri

G

general interest
general principles of international law
general principles of law recognised by civilised nations
genuine requirement
The Government
grant applicant's claim
grant legal aid
gross violations
grounds "relevant" and "sufficient"
group of individuals
guarantees to appear for trial

kamu menfaati
uluslararası hukukun genel ilkeleri
hukukun medenî uluslarca kabul görmüş genel ilkeleri
asli gereklilik
Hükümet
başvurucunun iddiasını kabul etmek
hukukî yardım sağlamak
ağır ihlaller
yerinde ve yeterli gerekçeler
birey grubu
mahkemeye çıkmak konusunda verilen güvenceler

H

harassment
has not sufficient means
heavier penalty
high contracting party
higher tribunal
hinder the exercise of the right of petition
holding facility
home
humiliating punishment

taciz
elverişli araçlardan yoksun
daha ağır ceza
taraf devlet
bir üst mahkeme
dilekçe hakkının uygulanmasını engellemek
tutma imkânı
mesken/bulunulan yer
aşağılayıcı ceza

illegal detention	yasadışı tutuklama
ill-treatment of detainees/in custody	tutuklulara/hapishanede kötü muamele
impartial tribunal	tarafsız mahkeme
impartiality of a judge	bir yargıcın tarafsızlığı
imposition of fine	para cezası kesilmesi
imprisonment	mahpusluk/hapse atma
impunity	cezasızlık
imputability	yüklenbilirlik
in accordance with law	hukuka uygun olarak
in force	yürürlükte
in the capacity of	sıfatı ile
inability to secure compliance with the judgment	mahkeme kararına uyulmasını sağlayamamak
inadmissibility	kabul edilmezlik
inapplicability	uygulanmazlık
incitement to hatred and hostility	kin ve düşmanlığa tahrik
indemnification	tazminat
independent tribunal	bağımsız mahkeme
individual	birey(sel)
individual application/petition	bireysel başvuru/dilekçe
individual measures	bireysel tedbirler
ineffectiveness of remedies	kanun yollarının etkisizliği
information in detail	ayrıntılı bilgi
information in language understood	anlaşılan dilde bilgi
information on charge	suçlama hakkında bilgi
information on nature and cause of accusation	suçlamanın niteliği ve gerekçesi hakkında bilgi
information on reasons for arrest	tutuklanma sebepleri hakkında bilgi
inhuman punishment	insanlık dışı cezalandırma
inhuman treatment	insanlık dışı muamele
interests of justice	adaletin menfaati
interests of members	üyelerin menfaatleri
interests of society as a whole	bir bütün olarak toplumun menfaati
interference	müdahale
interim measure	ara önlem
international obligations	uluslararası yükümlülükler
interrogation	sorgu

inter-State case
intimidation

devletler arası başvuru
yıldırmak/gözdağı vermek

J

join trade unions
joint opinion
judge or other officer exercising judicial
power
judgment
judgments are essentially declaratory in
nature
judicial authorities
judicial officer
judicial review
jurisdiction of states
jurisdiction of the Court
jurisprudence
just satisfaction
justified by the public interest in a
democratic society
justify the interference
juvenile delinquency

sendikaya üye olmak
ortak görüş
yargıç veya yargı yetkisi kullanan başka
memur
karar (ihlal olup olmadığına ilişkin)
mahkeme kararları esasen bildiricidir
(izharîdir)
adli merciiler
adli memur
yargı denetimi
devletlerin yetki alanı
Mahkemenin yetki alanı
içtihat (= case-law)
adil tazminat
temelini demokratik bir toplumdaki
kamu yararında bulan
müdahaleyi haklı kılmak
çocuk suçları

L

lack of a public hearing
lack of diligence
lack of effective access to a tribunal
lack of effective remedy/investigation/
oral hearing
lack of promptness of information

language which an accused
understands
lapse of time
lawful arrest or detention
lawful order of a court
lawful restrictions
lawfulness of proceedings

açık duruşma olmaması
gerekli özenin gösterilmemesi
bir mahkemeye etkili erişimin olmaması
etkili hukuk yollarının/soruşturmanın/
sözlü duruşmanın olmaması
bilginin yeterince hızla yerine
ulaşmaması
bir sanığın anladığı dil

zaman/zamanaşımı
hukuka uygun yakalama veya tutuklama
bir mahkemenin hukuka uygun emri
hukuka uygun sınırlamalar
yargılamanın hukuka uygunluğu

lawyer	hukukçu/avukat
legal aid or assistance	adli yardım
legal obligation	yasal yükümlülük
legality of detention	tutuklamanın yasallığı
legitimate aim	meşrû amaç
legitimate purpose	meşrû amaç
length of civil/criminal proceedings	hukuk/ceza yargılamalarının uzunluğu
length of detention on remand	tutukluluğun uzunluğu
length of pre-trial detention	yargılama öncesi tutukluluğun uzunluğu
level of jurisdiction	yargı yetkisinin düzeyi
liability	sorumluluk
liable under the Convention	Sözleşme çerçevesinde sorumlu
liberty of movement	hareket özgürlüğü
liberty of person	kişinin özgürlüğü
licensing of broadcasting, television and cinema enterprises	televizyon ve sinema kuruluşlarına yayıncılık ruhsatı vermek
life	yaşam
life of the community	cemiyetin yaşamı
life of the nation	ulusun yaşamı
life sentence	müebbet hapis cezası
limitation on use of restrictions on rights	haklarla ilgili kısıtlamaların sınırlandırılması
limitations to protect democratic society	demokratik toplumu koruma amaçlı kısıtlamalar
limitations to protect the rights of others	diğerlerinin haklarını koruma amaçlı kısıtlamalar
limited jurisdiction	sınırlı yargı yetkisi
living instrument	yaşayan hukukî araç
local needs and conditions	yerel ihtiyaç ve koşullar
locus standi	davaya taraf olma hakkı
lodge an application	bir başvuru sunmak
loss of property	mülkiyet kaybı

M

maintaining the authority and impartiality of the judiciary	mahkemenin yetkesini/saygınlığını ve tarafsızlığını korumak
make financial award	malî (sonuç yaratan) hüküm vermek
manifest religion or belief	din veya inanç açıklamak

manifestly ill-founded
margin of appreciation
marriageable age
material damage
matter resolved
measures necessary in the interests of children
measures of a general character
measures similar to expropriation
media
members of a minority group
members of administration
members of armed forces
members of police
memorandum
memorial
mental anguish/suffering
merits of individual application/inter-state application
merits of the complaint
military service
minimum degree of protection to which citizens are entitled under the rule of law in a democratic society

minimum level of severity
minor offence
minority
minors
miscarriage of justice
moderate physical punishment
monitoring of prisoners'
correspondence/telecommunications/
telephones
moral damage
morals

açıkça temelden yoksun
takdir payı
evlenme yaşı
maddî zarar
karara bağlanan konu
çocukların yararına alınacak tedbirler

genel nitelikli tedbirler
kamulaştırmaya benzer önlemler
medya
bir azınlık grubu üyeleri
idarenin mensupları
silahlı kuvvetlerin mensupları
polis teşkilatının mensupları
memorandum,muhtıra/andıç, zabıt
önerge, bildiri
manevî acı/elem
bireysel/devletler arası başvurunun esası

şikayetin esası
askerlik hizmeti
bir demokratik toplumda hukukun üstünlüğü ilkesi çerçevesinde vatandaşların yararlandığı asgari koruma düzeyi
asgarî ağırlık/vehamet düzeyi
hafif suçlar
azınlık
küçükler
adaletin yanlış uygulanması
ölçülü (şiddetli olmayan) fiziksel ceza
mahpusların yazışmalarının denetlenmesi/telefon konuşmalarının dinlenmesi
manevî zarar
ahlâk

N

narrow interpretation
national authority

dar yorumlama
ulusal makam

national court
national law
national minority
national origin
national security
nationalisation
nature of interference
nature of punishment
ne bis in idem/non bis in idem principle

necessary in a democratic society
negative obligation
negotiations
new or newly discovered facts
no significant disadvantage
non-derogable rights and freedoms

non-enforcement
non-exhaustion
non-exhaustion of domestic remedies
non-governmental organisation
non-official summary
non-pecuniary damage
normal civic obligations
notification
notification of a derogation

null and void
nulla poena sine lege

nullum crimen sine lege

ulusal mahkeme
ulusal hukuk
ulusal azınlık
ulusal köken
ulusal güvenlik
kamulaştırma
müdahalenin niteliği
cezanın niteliği
ne bis in idem/non bis in idem ilkesi (aynı suçtan ...)
demokratik bir toplumda gerekli
yapmama yükümü
müzakere
yeni veya yeni tespit edilen gerçekler
önemi olmayan dezavantaj
derogasyona tâbi tutulamayan/
uygulama dışı bırakılmayan
icra edilmeme
tüketilmemesi
iç hukuk yollarının tüketilmemesi
sivil toplum kuruluşu
resmî olmayan özet
manevi tazminat
olağan vatandaşlık yükümlülükleri
tebligat
bir (hakkın kullanımına getirilen geçici)
sınırlamanın tebliği
hükümsüz/geçersiz/yok hükmünde
nulla poena sine lege (kanunsuz ceza
olmaz)
nullum crimen sine lege (işlenmesinden
önce unsurları yasayla belirlenmiş
olmayan bir fiil suç sayılmaz)

O

objective and reasonable justification
obligation of performing military
service
obligation prescribed by law
observance

nesnel ve makul gerekçe
askerlik hizmetini yapma yükümü
kanunda öngörülmüş yüküm
kanuna uymak

obtain attendance of witnesses
of his own choosing
officer authorised by law to exercise
judicial power
Ombudsperson
oral hearing
oral submission
order release
ordinary courts
originate
other status
outstanding interest
outweigh

tanıkların duruşmada hazır bulunmasını
sağlamak
kendi seçimiyle
yargı yetkisi kullanmaya kanunla ehil
kılınmış memur
ombudsman
sözlü duruşma
sözlü savuma
tahliye emri vermek
olağan mahkemeler
kaynaklanmak
sair durum
ödenmemiş faiz
ağır basmak, üstün gelmek

P

parental authority
parents' religious and philosophical
convictions
particular circumstances of the case
particular level of severity
peaceful assembly
peaceful enjoyment of possessions
pecuniary damage
Registry
penalty
periodic review of the continuing
lawfulness of detention
permit for a demonstration
persons of unsound mind
physical integrity
physical liberty and security
physical punishment
physical suffering
pilot judgment
placement in custody
plea of inadmissibility

ebeveynin çocuklarının kişiliğine ve
mallarına dair yetkisi/velâyet
ebeveynin dinî ve felsefî inancı
davanın kendine özgü şartları
şiddetin kayda değer düzeyi
asayışı bozmayan toplantı
mülkiyetin çekişmesiz kullanımı
maddi tazminat
yazı işleri müdürlüğü
ceza
sürmekte olan tutukluluk durumunun
hukuka uygunluğunun düzenli
aralıklarla denetlenmesi
bir gösteri için izin vermek
akli dengesi yerinde olmayan kişiler
vücut bütünlüğü
fizikî özgürlük ve güvenlik
bedensel ceza
bedensel eziyet
pilot/öncü karar
gözüaltına alınma
kabul edilmezlik def'i

plot of land
pluralism in education
police surgeon
political activity
political asylum
political or other opinion
political party
political rights
positive obligations
possessions
power of attorney
power to overturn decision of the court

practical and effective protection
prejudice interests of justice
preliminary objection/investigation
preparation of defence
prescribed by law
present-day conditions
presidential pardon
press
pressing social need
presumed paternity
presumption in respect of factors
presumption of innocence
pre-trial detention
prevent disorder
prevent escape
prevent unauthorised entry into country
preventing the disclosure of information
received in confidence
prevention of crime
prevention of disorder
prevention of spreading of infectious
diseases
preventive detention
prima facie
prisoner
private life
procedural defect

arsa parseli
eğitimde çoğulculuk
polis tabibi
siyasî etkinlik
siyasî sığınma
siyasî (veya diğer) görüş
siyasî parti
siyasî haklar
yapma yükümü/pozitif yükümlülükler
mülkiyet
vekâletname
üst mahkemenin davayı alt mahkemeye
iade yetkisi
elverişli ve etkili koruma
adaletin tecellisine engel olmak
ön itiraz/soruşturma
savunmanın hazırlanması
kanunla öngörölmüş
günün koşulları
devlet başkanı affı
basın
acil toplumsal gereksinim
babalık karinesi
unsurlara ilişkin karine
masumiyet karinesi
yargılama öncesi tutukluluk
kargaşayı önlemek
kaçışı önlemek
ülkeye izinsiz girişi önlemek
gizli bilgilerin ifşasının önlenmesi

suçun önlenmesi
kargaşanın önlenmesi
bulaşıcı hastalıkların yayılmasının
önlenmesi
önleyici tutukluluk
prima facie
mahpus
özel hayat
usulî eksiklik

procedural guarantees of review
procedure prescribed by law
prohibition of
prohibition of abuse of rights
prohibition of collective expulsion of
aliens
prohibition of discrimination
prohibition of expulsion of a national
prohibition of imprisonment for debt
prohibition of reservations
prohibition of slavery and forced labour
prohibition of torture
prompt and detailed information
prompt judicial control
prompt trial
promptly
promptly informed

proof beyond reasonable doubt
property
proportionality
proportionate to the legitimate aim
pursued
protection of health
protection of juveniles
protection of morals
protection of private life of the parties
protection of property
protection of public order
protection of the reputation of others
protection of the rights
protection of the rights and freedoms
of others
proved guilty according to law
provided by law
provisional measure
psychiatric evidence
public
public authority
public emergency

temyizin usulî güvenceleri
kanunla öngörölmüş usul
(...) yasağı
hakların kötüye kullanılması yasağı
yabancıları toplu halde sınır dışı etme
yasağı
ayrımcılık yasağı
vatandaşları sınır dışı etme yasağı
borç nedeniyle hapis cezası yasağı
çekince yasağı
kölelik ve zorla çalıştırma yasağı
işkence yasağı
hızlı ve ayrıntılı bilgi
hızlı yargısal kontrol
hızlı yargılama
hızlı bir şekilde
yeterince hızlı tebellüğ etmiş/
bilgilendirilmiş
makul şüphenin ötesinde kanıt
mülkiyet
ölçülülük
hedeflenen meşrû amaçla orantılı

sağlığın korunması
çocukların korunması
ahlâkın korunması
 tarafların özel hayatının korunması
mülkiyetin korunması
kamu düzeninin korunması
üçüncü kişilerin şöhretinin korunması
hakların korunması
üçüncü kişilerin hak ve özgürlüklerinin
korunması
kanuna göre ispatlanmış suçluluk
kanunda öngörölmüş
geçici önlem
psikiyatrik delil
alenî, açık
resmi makam
toplumsal bir aciliyet durumu

public hearing
public interest
public judgment
public opinion
public order
public safety
public service
publicity
pursue
pursue a legitimate aim

kamuya açık duruşma
kamu yararı
alenî hüküm
kamuoyu
kamu düzeni
kamu güvenliği
kamu hizmeti
aleniyet
amaçlamak
meşrû bir amacı hedeflemek

Q

qualified rights
quell riot or insurrection

nitelikli haklar
isyan veya ayaklanma bastırmak

R

racial discrimination
ratione loci
ratione materiae
ratione personae
ratione temporis
reasonable and objective justification
reasonable intervals
reasonable relationship of
proportionality
reasonable suspicion
reasonable time
reasonableness of pre-trial detention

reasonably necessary to prevent fleeing

reasonably necessary to prevent offence
reasoning
receive and impart information and
ideas
rectify the shortcomings
redress
referral to Grand Chamber

ırk temelinde ayrımcılık
yer bakımından
konu bakımından
kişi bakımından
zaman bakımından
makul ve nesnel gerekçe
makul aralıklar
makul ölçülülük ilişkisi

makul şüphe
makul süre
yargılama öncesi tutuklamanın
makullüğü
kaçmayı önlemek üzere gerekliliği
makul olan
suçu önlemek için makul ölçüde gerekli
gerekçe
bilgi ve fikir edinmek ve yaymak

eksiklikleri gidermek
tamir, ıslah
Büyük Daire'ye havale etmek

refugee	mülteci
refusal	red cevabı
regardless of frontiers	sınırlar gözönünde bulundurulmaksızın
reimbursement	geri ödeme
rejection of appeal	temyiz reddi
rejection of one's application for release	tahliye talebinin reddi
release pending trial	tutuksuz yargılanmak üzere tahliye etmek
relevant domestic law	ilgili iç (ulusal) hukuk
relevant domestic practice	ilgili iç uygulama
religion	din
religious community	dinî cemaat
religious instructions	dinin gerekleri
religious practice	dinî uygulama/ibadet
remand	iade etmek
remand in custody	tutuklu tutmak
rendition	yorumlamak
reopen the proceedings	yargılamanın yenilenmesi
representative	temsil eden
representative of Turkey at the European Court of Human Rights	Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde Türkiye'yi temsil eden
reputation	şöhret/ün/itibar
required by interests of justice	Adalet yararına gerekli
reservations	çekince
residence	ikametgah
respect for correspondence	haberleşmeye saygı
respect for family life	aile hayatına saygı
respect for home	eve saygı
respect for parents' philosophical convictions	ebeveynlerin felsefi inancına saygı
respect for parents' religious convictions	ebeveynlerin dinî inancına saygı
respect for private life	özel hayata saygı
respondent state's jurisdiction and responsibility	devletin yargı yetkisine ve sorumluluğu
restitutio ad integrum	<i>restitutio ad integrum</i> (eski hale iade)
restitution of property	mülkiyetin iadesi
restriction on freedom of movement	seyahat özgürlüğüne ilişkin sınırlama
restrictive interpretation	dar yorum
retrial	yeniden yargılama

retroactive application of criminal/civil law
retroactivity
reunion of family
review by a court
review of lawfulness of detention

revision of an earlier judgment
right of access to
right of petition to
right to an effective remedy
right to individual application
right to liberty/security
right to marry
rights of defence
rule of law
rule of respect
ruling on an equitable basis

ceza hukukunun/medenî hukukun geriye yürür uygulanması
geriye yürüme
aile birleşmesi
bir mahkemenin temyizden incelemesi
tutuklamanın yasallığının gözden geçirilmesi
önceki hükmün tashihi
erişim hakkı
dilekçe hakkı
etkin hukuk yoluna başvurma hakkı
bireysel başvuru hakkı
özgürlük/güvenlik hakkı
evlenme hakkı
savunma hakları
hukukun üstünlüğü
saygı kuralı
hakkaniyet temelinde karar vermek

S

safeguards against abuse
same as matter already examined
same as matter submitted to other procedure
same conditions
scheme for free legal aid
scope of court review
search
secrecy of correspondence
secret ballot
secret surveillance
Secretary General
secure fulfilment of obligation prescribed by law
secure the payment of contributions or penalties
security of person
seizure of
self-defence

istismara karşı güvenceler
incelenen konuyla aynı
başka bir usule tabi konuyla aynı

aynı koşullar
ücretsiz hukukî yardım düzeni
temyiz incelemesinin kapsamı
arama
haberleşmenin gizliliği
kapalı oylama
gizli nezaret
Genel Sekreter
kanunun öngördüğü yükümlülüğün icrasını sağlamak
vergi veya cezaların ödenmesinin sağlanması
kişinin güvenliği
haciz, el koyma
meşru müdafaa

separate set of proceedings

service exacted in case of emergency

service of a military character

servitude

sick leave

signature and ratification

six-month period/rule

slavery

social origin

social security

special circumstances

speediness of review

stand for election

statement of fact

statute-barred

strictly necessary

strictly proportionate

striking out applications

substitute service

summon the witness

supplementary opinion

surrender

systemic problem

birbirinden bağımsız bir dizi
kovuşturma/yargılama

acil durumda talep edilen hizmet

askerî nitelikli hizmet

kölelik

hastalık izni

imza ve onay

altı aylık süre kuralı

kölelik

sosyal köken

sosyal sigorta

özel şartlar

temyiz hızlılığı

seçimde aday olmak

gerçek olgu/vaka beyanı

zamanaşımına uğramış

kesin biçimde gerekli

tam anlamıyla ölçülü

başvuruların listeden düşürülmesi

ikame hizmet

tanığı davet etmek

ek görüş

teslim olmak

sistemsel sorun

T

take proceedings

taken alone

taking of property

tax penalty

taxation

territorial integrity

testify at trial

third party

threat to applicant's life

threat to the life of the nation

time of emergency

time when the act or omission
committed

kovuşturmayı/yargılamayı devralmak

müstakilen ele almak

mülkiyetin elinden alınması

vergi cezası

vergileendirme

ülke/toprak bütünlüğü

duruşmada tanıklık etmek

müdahil taraf

başvurucunun hayatına tehdit

ulusun hayatına tehdit

olağanüstü hal

filin işlendiği veya ihmalin gerçekleştiği
an

torture
torture in police custody
trafficking in human beings
transfer of the property
transmit
treatment
trial within a reasonable time
tribunal established by law

işkence
gözetiminde yapılan işkence
insan ticareti
mülkiyetin devri
iletmek
davranış, muamele
makul bir sürede yargılama
kanunla kurulmuş mahkeme

U

unanimously
unfairness of proceedings

unidentified perpetrator
uniform law
universal suffrage
unlawful detention
unlawfulness
unreasonably long (procedure)

use of force/violence
use of property

oybirliğiyle
yargılamanın adil olmayışı/adil olmayan yargılama
kimliği belirlenmemiş fail
herkese şamil hukuk
genel seçim hakkı
kanunsuz tutuklama
kanunsuzluk
makul olmayan derecede uzun (yargılama)
güç/şiddet kullanımı
mülkiyetin kullanımı

V

vagrants
value judgment
values of a democratic society
victim
violation
vote
vulnerability

aylaklar, başıboşlar
değer yargısı
demokratik (bir) toplumun değerleri
mağdur
ihlâl
oy/seçmek
savunmasızlık/ hassasiyet

W

waiver of the court fees
war or other public emergency
threatening the life of the nation
well-being of the community

mahkeme masraflarından muafiyet
ulusun hayatını tehdit eden savaş veya diğer genel olanağanüstü hal
toplum refahı

withdrawal of parental rights
without prejudice to the provisions of
Article ...
witness
wording
work required of detainee
work required to be done during
conditional release
worship

velayet hakkının elinden alınması
Madde ...'nin hükümlerine halel
getirmeksizin
tanık
kanunun lafzı
tutukludan istenen çalışma
şartlı salıverme süresince yapılması
istenen çalışma
ibadet

Türkçe-İngilizce

A

absentia [in]/gıyabında	absentia [in]
acil durumda talep edilen hizmet	service exacted in case of emergency
acil toplumsal gereksinim	pressing social need
actio popularis	actio popularis
açık duruşma olmaması	lack of a public hearing
açıkca temelden yoksun	manifestly ill-founded
adalet yararına gerekli	required by interests of justice
adaletin menfaati	interests of justice
adaletin yanlış uygulanması	miscarriage of justice
adaletin tecellisine engel olmak	prejudice interests of justice
adil tazminat	just satisfaction
adil yargılama	fair hearing
adil yargılama	fair trial
adli memur	judicial officer
adli merciiler	judicial authorities
adli uzman	forensic expert
adli yardım	legal aid or assistance
adli yardım yoluyla savunma	defence through legal assistance
ağır basmak, üstün gelmek	outweigh
ağır ihlaller	gross violations
ahlâk	morals
ahlâkın korunması	protection of morals
aile birleşmesi	reunion of family
aile hayatı	family life
aile hayatına saygı	respect for family life
akli dengesi yerinde olmayan kişiler	persons of unsound mind
alenî hüküm	public judgment
alenî, açık	public
aleniyet	publicity
alkolikler	alcoholics
alternatif sivil hizmet	alternative civil service
altı aylık süre kuralı	six-month period/rule
amaç	aim
amaçlamak	pursue
anayasal yargı	constitutional proceedings
anayasallık	constitutionality

angarya
angarya/zorla çalıştırma
anlaşılan dilde bilgi
ara önlem
arama
arsa parseli
asayiş bozmayan toplantı
asgarî ağırlık/vehamet düzeyi
askerî nitelikli hizmet
askerlik hizmeti
askerlik hizmetini yapma yükümü

asli gereklilik
aşağılayıcı ceza
aşağılayıcı ceza
aşağılayıcı muamele
Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde
Türkiye'yi temsil eden
avukata erişimin reddi
aylaklar, başıboşlar
aynı koşullar
aynı suçtan ikinci kere mahkemeye
çıkartılmak/aynı suçtan tekrar ceza
kovuşturması yapılması
ayrımcılık
ayrımcılık yasağı
ayrıntılı bilgi
azınlık
azil/işten çıkarma

compulsory labour
forced labour
information in language understood
interim measure
search
plot of land
peaceful assembly
minimum level of severity
service of a military character
military service
obligation of performing military
service
genuine requirement
degrading punishment
humiliating punishment
degrading treatment
representative of Turkey at the
European Court of Human Rights
denial of access to lawyer
vagrants
same conditions
double jeopardy

discrimination
prohibition of discrimination
information in detail
minority
dismissal

B

babalık karanesi
bağımsız mahkeme
bağlayıcı karar
Bakanlar Kurulu
basın
basın özgürlüğü
basının (duruşma salonundan) dışarı
çıkartılması

presumed paternity
independent tribunal
binding judgment
Committee of Ministers
press
freedom of the press
exclusion of press

baskı (idari)	coercion (administrative)
başka bir usule tabi konuyla aynı	same as matter submitted to other procedure
başvuran	applicant
başvuran taraf devlet	applicant State party
başvurucunun hayatına tehdit	threat to applicant's life
başvurucunun iddiasını kabul etmek	grant applicant's claim
başvuruların listeden düşürülmesi	striking out applications
bedensel ceza	physical punishment
bedensel eziyet	physical suffering
belirlemek	determine
bilgi/haber alma özgürlüğü	freedom to receive information
bilgi ve fikir edinmek ve yaymak	receive and impart information and ideas
bilginin yeterince hızla yerine ulaşmaması	lack of promptness of information
bilgiye/habere erişim	access to information
bilgiyi/haberi yayma özgürlüğü	freedom to impart information
bir aile kurmak	found a family
bir azınlık grubu üyeleri	members of a minority group
bir başvuru sunmak	lodge an application
bir bütün olarak toplumun menfaati	interests of society as a whole
bir çevirmenin ücretsiz yardımı	free assistance of an interpreter
bir demokratik toplumda hukukun üstünlüğü ilkesi çerçevesinde vatandaşların yararlandığı asgari koruma düzeyi	minimum degree of protection to which citizens are entitled under the rule of law in a democratic society
bir gösteri için izin vermek	permit for a demonstration
bir mahkemenin hukuka uygun emri	lawful order of a court
bir mahkemenin temyizden incelemesi	review by a court
bir mahkemeye etkili erişimin olmaması	lack of effective access to a tribunal
bir sanığın anladığı dil	language which an accused understands
bir (hakkın kullanımına getirilen geçici) sınırlamanın tebliği	notification of a derogation
bir üst mahkeme	higher tribunal
bir yargıcın tarafsızlığı	impartiality of a judge
birbirinden bağımsız bir dizi kovuşturma/yargılama	separate set of proceedings
birey grubu	group of individuals
birey(sel)	individual

bireysel başvuru/dilekçe
bireysel başvuru hakkı
bireysel/devletler arası başvurunun esası

bireysel tedbirler
bizzat veya vekilsiz savunma yapmak
borç nedeniyle hapis cezası yasağı
bölge dışı yargı yetkisi
bulaşıcı hastalıkların yayılmasının önlenmesi
Büyük Daire'ye havale etmek

individual application/petition
right to individual application
merits of individual application/inter-state application

individual measures
defend in person
prohibition of imprisonment for debt
extraterritorial jurisdiction
prevention of spreading of infectious diseases
referral to Grand Chamber

C

cemiyetin yaşamaı
ceza
ceza hukukunun/medenî hukukun geriye yürür uygulanması
cezaî davalar
cezaî sorumluluk yaşı
cezanın niteliği
cezasızlık
çekince
çekince yasağı
çekişmeli yargı
çevre
çocuk suçları
çocukların korunması
çocukların vesayeti
çocukların yararına alınacak tedbirler

life of the community
penalty
retroactive application of criminal/civil law
criminal proceedings
age of criminal responsibility
nature of punishment
impunity
reservations
prohibition of reservations
adversarial trial/adversarial hearing
environment
juvenile delinquency
protection of juveniles
custody of children
measures necessary in the interests of children

D

daha ağır ceza
dar yorum
dar yorumlama
dava
dava etmek
dava konusu olayın koşulları

heavier penalty
restrictive interpretation
narrow interpretation
case
claim
circumstances of the case

davalı taraf devlet
davanın kendine özgü şartları
davanın ölçüsüz uzunluğu
davaya taraf olma hakkı
davayı ertelemek
davayı takip etme niyetinin yokluğu
davranış, muamele
değer yargısı
demokratik bir toplumda gerekli
demokratik toplum
demokratik toplumu koruma amaçlı
kısıtlamalar
demokratik (bir) toplumun değerleri
demokratik toplumun temel değerleri

derhal yargıç veya yargı yetkisi
kullanmaya kanunen yetkili başka bir
memur önüne getirilmiş/çıkarılmış
dernek kurma özgürlüğü
derogasyona tâbi tutulamayan/
uygulama dışı bırakılmayan
devam eden tutukluluk
devlet başkanı affı
devletçe re'sen atanan avukat
devletin yargı yetkisine ve sorumluluğu

devletler arası başvuru
devletlerin yetki alanı
diğerlerinin haklarını koruma amaçlı
kısıtlamalar
dilekçe hakkı
dilekçe hakkının kötüye kullanılması
dilekçe hakkının uygulanmasını
engellemek
din
din özgürlüğü
din veya inanç açıklamak
din veya inanç değiştirmek
dinî cemaat
dinî uygulama/ibadet
dinin gerekleri

defendant state party
particular circumstances of the case
excessive length of proceedings
locus standi
adjourn the case
absence of intention to pursue petition
treatment
value judgment
necessary in a democratic society
democratic society
limitations to protect democratic
society
values of a democratic society
fundamental values of a democratic
society
brought promptly before judge or other
officer authorised by law to exercise
judicial power
freedom of association
non-derogable rights and freedoms

continued detention
presidential pardon
duty solicitor
respondent state's jurisdiction and
responsibility
inter-State case
jurisdiction of states
limitations to protect the rights of
others
right of petition to
abuse of the right of petition
hinder the exercise of the right of
petition
religion
freedom of religion
manifest religion or belief
change religion or belief
religious community
religious practice
religious instructions

dinini açığa vurma özgürlüğü
diplomatik güvence
disiplin soruşturması
dolaşım özgürlüğü
dostane çözüm
durumun kesin biçimde gerektirdiği
kapsam
duruşmada tanıklık etmek
duruşmanın alenî yapılmaması
düşünce özgürlüğü

freedom to manifest religion
diplomatic assurances
disciplinary proceedings
freedom of movement
friendly settlement
extent strictly required by situation
testify at trial
absence of a public hearing
freedom of thought

E

ebeveynin çocuklarının kişiliğine ve mallarına dair yetkisi/velâyet
ebeveynin dinî ve felsefî inancı
ebeveynlerin dinî inancına saygı
ebeveynlerin felsefî inancına saygı
eğitici denetim
eğitimde çoğulculuk
ek görüş
eksiklikleri gidermek
elverişli araçlardan yoksun
elverişli ve etkili koruma
erişilebilirlik
erişim hakkı
eşyanın ve evin tahribi
etkili hukuk yollarının/soruşturmanın/
sözlü duruşmanın olmaması
etkili iç hukuk yolu
etkili yol
etkin hukuk yoluna başvurma hakkı
eve saygı
evlenme hakkı
evlenme yaşı
evlilik dışı doğmuş çocuk

parental authority
parents' religious and philosophical convictions
respect for parents' religious convictions
respect for parents' philosophical convictions
educational supervision
pluralism in education
supplementary opinion
rectify the shortcomings
has not sufficient means
practical and effective protection
accessibility
right of access to
destruction of possessions and home
lack of effective remedy/investigation/
oral hearing
effective domestic remedy
effective remedy
right to an effective remedy
respect for home
right to marry
marriageable age
child born out of wedlock

F

fesih (şirketin, siyasi partinin vb.)	dissolution (of an association, political party, etc.)
fiilin işlendiği veya ihmalin gerçekleştiği an	time when the act or omission committed
fikir özgürlüğü	freedom of opinion
fikirleri alma özgürlüğü	freedom to receive ideas
fikirleri yayma özgürlüğü	freedom to impart ideas
fizikî özgürlük ve güvenlik	physical liberty and security

G

geçici önlem	provisional measure
genel nitelikli tedbirler	measures of a general character
genel seçim hakkı	universal suffrage
Genel Sekreter	Secretary General
gerçek olgu/vaka beyanı	statement of fact
gerekçe	reasoning
gerekli özenin gösterilmemesi	lack of diligence
geri ödeme	reimbursement
geriye yürüme	retroactivity
gizli bilgilerin ifşasının önlenmesi	preventing the disclosure of information received in confidence
gizli nezaret	secret surveillance
gizli oylamayla yapılan seçimler	elections by secret ballot
gizlilik	confidentiality
görevler ve sorumluluklar	duties and responsibilities
gösteri	demonstration
gözetimine alınma	placement in custody
gözetiminde yapılan işkence	torture in police custody
güç/şiddet kullanımı	use of force/violence
günün koşulları	present-day conditions

H

haberleşme özgürlüğü	freedom of correspondence
haberleşmenin gizliliği	secrecy of correspondence
haberleşmeye saygı	respect for correspondence
haciz, el koyma	seizure of

haff suçlar	minor offence
hakaret	defamation
hakkaniyet temeli	equitable basis
hakkaniyet temelinde karar vermek	ruling on an equitable basis
hakların korunması	protection of the rights
hakların kötüye kullanılması yasağı	prohibition of abuse of rights
haklarla ilgili kısıtlamaların sınırlandırılması	limitation on use of restrictions on rights
halkın (duruşma salonundan) dışarı çıkarılması	exclusion of public
harcırah/tazminat	allowance
hareket özgürlüğü	liberty of movement
hastalık izni	sick leave
hedeflenen meşrû amaçla orantılı	proportionate to the legitimate aim pursued
herkese şamil hukuk	uniform law
hızlı bir şekilde	promptly
hızlı ve ayrıntılı bilgi	prompt and detailed information
hızlı yargılama	prompt trial
hızlı yargısal kontrol	prompt judicial control
hukuk davaları	civil proceedings
hukuk/ceza yargılamalarının uzunluğu	length of civil/criminal proceedings
hukuka aykırı şiddetten sakınma/koru(n)ma	defence from unlawful violence
hukuka uygun olarak	in accordance with law
hukuka uygun sınırlamalar	lawful restrictions
hukuka uygun tutuklama yapmak	effect lawful arrest
hukuka uygun yakalama veya tutuklama	lawful arrest or detention
hukukçu/avukat	lawyer
hukukî yardım sağlamak	grant legal aid
hukukun medenî uluslarca kabul görmüş genel ilkeleri	general principles of law recognised by civilised nations
hukukun üstünlüğü	rule of law
hüküm vermek	deliver a judgment
Hükümet	The Government
hükümsüz/geçersiz/yok hükmünde	null and void

irk temelinde ayrımcılık
iade etmek
ibadet
icra edilmeme
icra memuru/mübaşir
icra usulleri
icraya konulabilir hukukî karar
iç hukuk
iç hukuk yollarını tüketmek
iç hukuk yollarının tüketilmemesi
iç hukuk yollarının tüketilmesi
iç hukuk yollarının tüketilmesinden muafiyet
içtihat (= case-law)
içtihat/ emsal karar
içtihat hukuku
idarenin mensupları
idari davalar
idari tutukluluk
idari uygulama
iddia, itham, isnat
iddianame
ifade özgürlüğü
ifade özgürlüğünün toplu kullanımı

iflas
ihlâl
ikame hizmet
ikame sivil hizmet (askerlik yerine)
ikametgah
ikametgâh seçme özgürlüğü
ikinci davanın incelenmesi
ikna edici şekilde göstermek/kanıtlamak
iletmek
ilgili dosyalara erişim
ilgili iç (ulusal) hukuk
ilgili iç uygulama
ilk derece mahkemesinde beraat

racial discrimination
remand
worship
non-enforcement
bailiff
enforcement proceedings
enforceable judicial decision
domestic legislation
exhaust domestic remedies
non-exhaustion of domestic remedies
exhaustion of domestic remedies
exemption from exhaustion of domestic remedies
jurisprudence
case-law (=jurisprudence)
case-law
members of administration
administrative proceedings
administrative detention
administrative practice
allegation
bill of indictment
freedom of expression
collective exercise of freedom of expression
bankruptcy
violation
substitute service
civilian substitute service
residence
freedom to choose a place of residence
examine the second set of proceedings
convincingly demonstrate
transmit
access to relevant files
relevant domestic law
relevant domestic practice
acquittal at first instance

illiyet bağı
imza ve onay
incelemenin gerekçesiz şekilde
uzatılması
incelenen konuyla aynı
infaz
insan kaçırma
insan ticareti
insanlık dışı cezalandırma
insanlık dışı muamele
isimsiz dilekçe
istinaf mahkemesi
istismara karşı güvenceler
isyan veya ayaklanma bastırmak
işkence
işkence yasağı
işlemlerin/davanın yürütülmesi
itina,özen
itiraz başvurusunun incelenmesi

causal link
signature and ratification
continued examination not justified
same as matter already examined
execution
abduction
trafficking in human beings
inhuman punishment
inhuman treatment
anonymous petition
court of appeal
safeguards against abuse
quell riot or insurrection
torture
prohibition of torture
conduct of the proceeding
diligence
examination of the appeal

K

kabul edilir/lik/kararı
kabul edirlilik kriteri
kabul edilmazlik
kabul edilmazlik def'i
kabul etmek (delil)
kaçışı önlemek
kaçmayı önlemek üzere gerekliliği
makul olan
kamu düzeni
kamu düzeninin korunması
kamu güvenliği
kamu hizmeti
kamu menfaati
kamu yararı
kamulaştırma
kamulaştırma/istimlak
kamulaştırma bedelinin ödenmesindeki
gecikmeler

admissible/ilicity/decision
admissibility criteria
inadmissibility
plea of inadmissibility
admit (evidence)
prevent escape
reasonably necessary to prevent fleeing
public order
protection of public order
public safety
public service
general interest
public interest
nationalisation
expropriation
delays in payment of compensation for
expropriation

kamulaştırmaya benzer önlemler
kamuoyu
kamuya açık duruşma
kanun önünde eşitlik
kanun yollarının etkisizliği
kanuna göre ispatlanmış suçluluk
kanuna uymak
kanunca öngörölmüş usul
kanunda öngörölmüş
kanunda öngörölmüş yüküm
kanunla kurulmuş mahkeme
kanunla öngörölmüş
kanunsuz tutuklama
kanunsuzluk
kanunun lafzı
kanunun öngördüğü yükümlülüğün
icrasını sağlamak
kapalı oylama
kapsamlı/şümullü
karar
karar (ihlal olup olmadığına ilişkin)
karara bağlanan konu
kargaşanın önlenmesi
kargaşayı önlemek
karşı oy yazısı/muhalefet şerhi
karşılaştırılabilir durum
kaynaklanmak
kendi seçimiyle
kesin biçimde gerekli
keyfi hareket/eylem/işlem
keyfi yakalama/tutuklama
keyfi/haksız eylem/işlem/keyfilik
kimliği belirlenmemiş fail
kimliğin ifşası
kin ve düşmanlığa tahrik
kişi bakımından
kişinin güvenliği
kişinin özgürlüğü
konu bakımından
korku, ıstırap ve aşağılık duygusu

measures similar to expropriation
public opinion
public hearing
equality before the law
ineffectiveness of remedies
proved guilty according to law
observance
procedure prescribed by law
provided by law
obligation prescribed by law
tribunal established by law
prescribed by law
unlawful detention
unlawfulness
wording
secure fulfilment of obligation
prescribed by law
secret ballot
extensive
decision
judgment
matter resolved
prevention of disorder
prevent disorder
dissenting opinion
comparable situation
originate
of his own choosing
strictly necessary
arbitrary action
arbitrary arrest/detention
arbitrariness
unidentified perpetrator
disclosure of identity
incitement to hatred and hostility
ratione personae
security of person
liberty of person
ratione materiae
feeling of fear, anguish and inferiority

kovuşturmanın etkililiği
kovuşturmayı/yargılamayı devralmak
kölelik
kölelik
kölelik ve zorla çalıştırma yasağı
küçükler

effectiveness of investigation into ...
take proceedings
servitude
slavery
prohibition of slavery and forced labour
minors

L

lehi ve aleyhindeki tüm olguları
incelemek

examine all the facts arguing for or
against

M

Madde ...'nin hükümlerine halel
getirmeksizin
maddi tazminat
maddi zarar
mağdur
mahkeme kararı
mahkeme kararına uyulmasını
sağlayamamak
mahkeme kararları esasen bildiricidir
(izharîdir)
mahkeme masraflarından muafiyet
Mahkeme, ... karar verir
(mahkemenin) bir kararı vermesi/kabulü
mahkemenin yetkisini/saygınlığını ve
tarafsızlığını korumak
Mahkemenin yetki alanı
mahkemeye çıkmak konusunda verilen
güvenceler
mahkemeye erişim
mahkemeye etkili erişim
mahkûmiyet
mahkumiyet sonrası
mahpus
mahpusların yazışmalarının
denetlenmesi/telefon konuşmalarının
dinlenmesi
mahpusluk/hapse atma

without prejudice to the provisions of
Article ...
pecuniary damage
material damage
victim
determination
inability to secure compliance with the
judgment
judgments are essentially declaratory in
nature
waiver of the court fees
Court holds ...
adoption of a judgment
maintaining the authority and
impartiality of the judiciary
jurisdiction of the Court
guarantees to appear for trial
access to court
effective access to a court
conviction
after conviction
prisoner
monitoring of prisoners'
correspondence/telecommunications/
telephones
imprisonment

makul aralıklar
makul bir sürede yargılama
makul olmayan derecede uzun
(yargılama)
makul ölçülülük ilişkisi

makul süre
makul şüphe
makul şüphenin ötesinde kanıt
makul ve nesnel gerekçe
malî (sonuç yaratan) hüküm vermek
malvarlığından yoksun bırakmak
manevi acı/elem
manevi tazminat
manevî zarar
masraf ve giderler
masraflar
masumiyet karinesi
medenî hak ve yükümlülükler
medya
memorandum, muhtıra/andıç, zabıt
memuriyet
memuriyetten çıkarma
mesken/bulunulan yer
meşrû amaç
meşrû amaç
meşrû bir amacı hedeflemek
meşru müdafaa
muhakemede (esaslı) hata/eksiklik
mutlak biçimde zorunlu
mutlak haklar
müdahale
müdahalenin niteliği
müdahaleyi haklı kılmak
müdahil taraf
müebbet hapis cezası
mülkiyet
mülkiyet
mülkiyet kaybı
mülkiyetin çekişmesiz kullanımı

reasonable intervals
trial within a reasonable time
unreasonably long (procedure)

reasonable relationship of
proportionality
reasonable time
reasonable suspicion
proof beyond reasonable doubt
reasonable and objective justification
make financial award
deprivation of possession
mental anguish/suffering
non-pecuniary damage
moral damage
costs and expenses
charges
presumption of innocence
civil rights and obligations
media
memorandum
civil service
dismissal from civil service
home
legitimate aim
legitimate purpose
pursue a legitimate aim
self-defence
fundamental defect in proceedings
absolutely necessary
absolute rights
interference
nature of interference
justify the interference
third party
life sentence
possessions
property
loss of property
peaceful enjoyment of possessions

mülkiyetin devri	transfer of the property
mülkiyetin elinden alınması	taking of property
mülkiyetin iadesi	restitution of property
mülkiyetin korunması	protection of property
mülkiyetin kullanımı	use of property
mülkiyetten yoksun bırakmak	deprivation of property
mülkün kullanımının denetlenmesi	control of use of property
mülteci	refugee
müstakilen ele almak	taken alone
müzakere	negotiations

N

<i>ne bis in idem/non bis in idem ilkesi</i> (aynı suçtan ...)	<i>ne bis in idem/non bis in idem principle</i>
nesnel ve makul gerekçe	objective and reasonable justification
nezarethane kayıt defteri	custody record
nezarethane odası	custody suite
nitelikli haklar	qualified rights
nulla poena sine lege (kanunsuz ceza olmaz)	nulla poena sine lege
<i>nullum crimen sine lege</i> (işlenmesinden önce unsurları yasayla belirlenmiş olmayan bir fiil suç sayılmaz)	<i>nullum crimen sine lege</i>

O

olağan mahkemeler	ordinary courts
olağan vatandaşlık yükümlülükleri	normal civic obligations
olağanüstü hal	time of emergency
(olay) koşullarının gözden geçirilmesi	examination of circumstances
ombudsman	Ombudsperson
ortak görüş	joint opinion
ortak zemin	common ground
oy/seçmek	vote
oybirliğiyle	unanimously
ödenmemiş faiz	outstanding interest
ölçülü (şiddetli olmayan) fiziksel ceza	moderate physical punishment
ölçülülük	proportionality
ölüm cezası	capital punishment

ölüm cezası
ölüm cezasının kaldırılması
ön itiraz/soruşturma
önceden belirlenmiş koşullar
çerçevesinde bir hakkın kullanımına
getirilen geçici sınırlama
önceki hükmün tashihi
önemi olmayan dezavantaj
önerge, bildiri
öngörülebilirlik
önleyici tutukluluk
özel hayat
özel hayata saygı
özel şartlar
özgürlüğün keyfi biçimde kısıtlanması
özgürlük/güvenlik hakkı
özgürlükten yoksun bırakmak

death penalty
abolition of the death penalty
preliminary objection/investigation
derogation

revision of an earlier judgment
no significant disadvantage
memorial
foreseeability
preventive detention
private life
respect for private life
special circumstances
arbitrary deprivation of liberty
right to liberty/security
deprivation of liberty

P

para cezası kesilmesi
pilot/öncü karar
polis tabibi
polis teşkilatının mensupları
prima facie
psikiyatrik delil

imposition of fine
pilot judgment
police surgeon
members of police
prima facie
psychiatric evidence

R

red cevabı
resmi makam
resmî olmayan özet
restitutio ad integrum (eski hale iade)

refusal
public authority
non-official summary
restitutio ad integrum

S

sağlığın korunması
sair durum
sakatlık ödeneği/maluliyet ödeneği

protection of health
other status
disability pension

saldırı
savaş zamanında veya diğer olağanüstü hallerde önceden belirlenmiş koşullar çerçevesinde bir hakkın kullanımına getirilen geçici sınırlama
savunma hakları
savunmanın hazırlanması
savunmasızlık/ hassasiyet
savunulabilir iddia (belli delillerle)
saygı kuralı
seçimde aday olmak
sendika kurmak/sendikaya katılmak
sendikaya üye olmak
serbest seçimler
seyahat özgürlüğüne ilişkin sınırlama
sıfatı ile
sığınmacı
sınır dışı etme
sınır dışı etmek
sınırlanabilen hak ve özgürlükler
sınırlar gözönünde bulundurulmaksızın
sınırlı yargı yetkisi
silahların eşitliği
silahlı kuvvetlerin mensupları
sistemsel sorun
sivil toplum kuruluşu
siyasî (veya diğer) görüş
siyasî etkinlik
siyasî haklar
siyasî parti
siyasî sığınma
son iç hukuk kararı
sorgu
sorumluluk
sosyal köken
sosyal sigorta
Sözleşme çerçevesinde sorumlu
Sözleşme'ye uygunluk
sözlü duruşma
sözlü savuma

assault
derogation in time of war or other public emergency
rights of defence
preparation of defence
vulnerability
arguable claim
rule of respect
stand for election
form/join trade unions
join trade unions
free elections
restriction on freedom of movement
in the capacity of
asylum seeker
expulsion
expel
derogable rights and freedoms
regardless of frontiers
limited jurisdiction
equality of arms
members of armed forces
systemic problem
non-governmental organisation
political or other opinion
political activity
political rights
political party
political asylum
final domestic decision
interrogation
liability
social origin
social security
liable under the Convention
compatibility with the Convention
oral hearing
oral submission

suç	criminal offence
suç ile itham edilmiş	charged with criminal offence
suç isnadı	criminal charge
suç işlemek	commit an offence
suçlama hakkında bilgi	information on charge
suçlamanın niteliği ve gerekçesi hakkında bilgi	information on nature and cause of accusation
(suçlunun) iade(si)	extradition
suçu önlemek için makul ölçüde gerekli	reasonably necessary to prevent offence
suçun önlenmesi	prevention of crime
süregiden durum	continuing situation
sürmekte olan tutukluluk durumunun hukuka uygunluğunun düzenli aralıklarla denetlenmesi	periodic review of the continuing lawfulness of detention
şartlı salıverme süresince yapılması istenen çalışma	work required to be done during conditional release
şartlı tahliye	conditional release
şiddet içermeyen nitelikte/barışçı toplantı özgürlüğü	freedom of peaceful assembly
şiddetin kayda değer düzeyi	particular level of severity
şikâyet/dava	complaint
şikâyet tarihi	date of lodging of a complaint
şikâyetin esası	merits of the complaint
şöhret/ün/itibar	reputation

T

taciz	harassment
tahliye emri vermek	order release
tahliye talebinin reddi	rejection of one's application for release
tahsis etmek, dağıtmak, pay etmek	allocate
takdir payı	margin of appreciation
tam anlamıyla ölçülü	strictly proportionate
tamir, ıslah	redress
tanığı davet etmek	summon the witness
tanık	witness
tanıkların duruşmada hazır bulunmasını sağlamak	obtain attendance of witnesses
tanıkların sorgulanması	examination of witnesses
tanınan sürenin dolması	expiry of time-limit

taraf devlet	high contracting party
tarafarca üstlenilen hususlar	engagements undertaken by parties
tarafaların özel hayatının korunması	protection of private life of the parties
tarafılı	biased
tarafsız mahkeme	impartial tribunal
tazminat	compensation
tazminat	indemnification
tazminat vermek/tazminata hükmetmek	award compensation/damages
tebligat	notification
televizyon ve sinema kuruluşlarına yayıncılık ruhsatı vermek	licensing of broadcasting, television and cinema enterprises
temel özgürlükler	fundamental freedoms
temelini demokratik bir toplumdaki kamu yararında bulan	justified by the public interest in a democratic society
temerrüt faizi/gecikme faizi	default interest
temlik	alienate
temsil eden	representative
temyiz	cassation appeal
temyiz eden/temyize giden	appellant
temyiz incelemesinin kapsamı	scope of court review
temyizin hızlılığı	speediness of review
temyizin reddi	rejection of appeal
temyizin usulî açıdan reddi	dismissal of appeal on points of law
temyizin usulî güvenceleri	procedural guarantees of review
teslim olmak	surrender
teşkil etmek, oluşturmak	constitute
toplu ceza	collective punishment
toplu şikayet/toplu dava	collective complaint
toplum refahı	well-being of the community
toplumsal bir aciliyet durumu	public emergency
tutma imkânı	holding facility
tutuklama/ yakalama	apprehension
tutuklama emri	arrest warrant
tutuklamanın yasallığı	legality of detention
tutuklamanın yasallığının gözden geçirilmesi	review of lawfulness of detention
tutuklanma sebepleri hakkında bilgi	information on reasons for arrest
tutuklu tutmak	remand in custody
tutukludan istenen çalışma	work required of detainee
tutuklulara/hapishanede kötü muamele	ill-treatment of detainees/in custody

tutukluluğun sona ermesi için başvuru
tutukluluğun uzunluğu
tutukluluk
tutukluluk hâlini uzatmak
tutukluluk koşulları
tutuksuz yargılanmak üzere tahliye etmek
tüketilmemesi

application for release from detention
length of detention on remand
detention on remand
extend the detention on remand
conditions of detention
release pending trial
non-exhaustion

U

uğranılan zarar için dava açmak
ulusal azınlık
ulusal güvenlik
ulusal hukuk
ulusal köken
ulusal mahkeme
ulusal makam
uluslararası hukukun genel ilkeleri
uluslararası yükümlülükler
ulusun hayatına tehdit
ulusun hayatını tehdit eden savaş veya diğer genel olanağanüstü hal
ulusun yaşamı
unsurlara ilişkin karine
usulî eksiklik
uygulanabilir hükümler
uygulanabilirlik
uygulanmazlık
uyuşan/mutabık görüş
uyuşmazlık/ihtilaf
uyuşturucu bağımlıları
ücretsiz hukukî yardım
ücretsiz hukukî yardım düzeni
üçüncü kişilerin hak ve özgürlüklerinin korunması
üçüncü kişilerin şöhretinin korunması
ülke/toprak bütünlüğü
ülkeye izinsiz girişi önlemek

action for damages
national minority
national security
national law
national origin
national court
national authority
general principles of international law
international obligations
threat to the life of the nation
war or other public emergency
threatening the life of the nation
life of the nation
presumption in respect of factors
procedural defect
applicable provisions
applicability
inapplicability
concurring opinion
dispute
drug addicts
free legal assistance
scheme for free legal aid
protection of the rights and freedoms of others
protection of the reputation of others
territorial integrity
prevent unauthorised entry into country

üst mahkemenin davayı alt mahkemeye
iade yetkisi
üyelerin menfaatleri

power to overturn decision of the court
interests of members

V

vatandaşları sınır dışı etme yasağı
vekâletname
velayet hakkının elinden alınması
vergi cezası
vergi veya cezaların ödenmesinin
sağlanması
vergilendirme
vicdan özgürlüğü
vicdanî ret
vicdanî retçi
vücut bütünlüğü

prohibition of expulsion of a national
power of attorney
withdrawal of parental rights
tax penalty
secure the payment of contributions or
penalties
taxation
freedom of conscience
conscientious objection
conscientious objector
physical integrity

Y

yabancılar
yabancıları toplu halde sınır dışı etme
yasağı
yakalama, tutuklama
yapı, oluşum
yapma yükümü/pozitif yükümlülükler
yapmama yükümü
yargı denetimi
yargı yetkisi kullanmaya kanunla ehil
kılınmış memur
yargı yetkisinin düzeyi
yargıç veya yargı yetkisi kullanan başka
memur
yargılama öncesi tutuklamanın
makullüğü
yargılama öncesi tutuklulukun
uzunluğu
yargılama öncesi tutukluluk
yargılama usulündeki gecikmeler
yargılama yetkisinin kullanılması

aliens
prohibition of collective expulsion of
aliens
arrest
composition
positive obligations
negative obligation
judicial review
officer authorised by law to exercise
judicial power
level of jurisdiction
judge or other officer exercising judicial
power
reasonableness of pre-trial detention
length of pre-trial detention
pre-trial detention
delays in the proceedings
exercise the jurisdiction

yargılamanın adil olmayışı/adil olmayan yargılama	unfairness of proceedings
yargılamanın adilliği	fairness of proceedings
yargılamanın hukuka uygunluğu	lawfulness of proceedings
yargılamanın yenilenmesi	reopen the proceedings
yasa ile kurulmuş	established by law
yasadışı tutuklama	illegal detention
(...) yasağı	prohibition of
yasal bir sorun temelinde temyiz	appeal on a point of law
yasal yükümlülük	legal obligation
yasama organının seçimi	choice of the legislature
yaşam	life
yaşayan hukukî araç	living instrument
yayıma/yayım	dissemination
yazı işleri müdürlüğü	Registry
yazılı delil	documentary evidence
yeni veya yeni tespit edilen gerçekler	new or newly discovered facts
yeniden yargılama	retrial
yer bakımından	ratione loci
yerel ihtiyaç ve koşullar	local needs and conditions
yerel makamlara doğrudan isnat edilebilir	directly imputable to the local authorities
yerinde ve yeterli gerekçeler	grounds "relevant" and "sufficient"
yeterince hızlı tebellüğ etmiş/ bilgilendirilmiş	promptly informed
yeterli kolaylıklar	adequate facilities
yeterli zaman	adequate time
yetkili mahkeme	competent court
yetkili makama sunmak	bringing before competent authority
yetkili yasal makam	competent legal authority
yetkili yasal makama sunmak	bringing before competent legal authority
yıldırma/gözdağı vermek	intimidation
yorumlamak	rendition
yüklenebilirlik	imputability
yürürlükte	in force

Z

zaman/zamanaşımı	lapse of time
zaman bakımından	ratione temporis
zamanaşımına uğramış	statute-barred
zararı tazmin hakkının olmaması	absence of right to compensation
zorla kaybetme	(forced) disappearance
zorla kaybetme	enforced disappearance
zorunlu	compulsory
zorunlu tahliye	forced evacuation

The glossary has been developed by the Human Rights National Implementation Division of the Directorate General of Human Rights and Rule of Law, under the HELP umbrella. It is intended to guide legal professionals from Council of Europe member states in using the correct terminology when they make Convention-based arguments in national proceedings and to correctly understand when reading judgments in English. The Turkish translation was done by the Registry of the European Court of Human Rights.

Terimler sözlüğü HELP çerçevesinde İnsan Hakları ve Hukukun Üstünlüğü Genel Müdürlüğü İnsan Hakları Ulusal Uygulama Bölümü tarafından geliştirilmiştir. Ulusal davalarda Sözleşmeye dayalı argümanlarda doğru terminolojinin kullanılması ve İngilizce kararlar okunurken doğru anlaşılabilmesi için Avrupa Konseyi üye devletlerindeki hukuk profesyonellerine rehberlik etmeyi hedeflemektedir. Türkçe çeviri Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Yazı İşleri Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmiştir.

www.coe.int/nationalimplementation

Prens 039517

ENG
TUR

www.coe.int

The Council of Europe is the continent's leading human rights organisation. It comprises 47 member states, 28 of which are members of the European Union. All Council of Europe member states have signed up to the European Convention on Human Rights, a treaty designed to protect human rights, democracy and the rule of law. The European Court of Human Rights oversees the implementation of the Convention in the member states.

Avrupa Konseyi Avrupa kıtasının önde gelen insan hakları kuruluşudur. Kuruluşun 47 üyesinin 28'i Avrupa Birliği üyesidir. Tüm Avrupa Konseyi üyeleri insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğünü korumaya yönelik Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesini imzalamıştır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Sözleşmenin üye ülkelerdeki uygulamasını denetler.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE